

Az új villamos energia törvényről

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a **2007. évi LXXXVI.** törvényt a **villamos energiáról** - az új villamos energia törvényt (VET) - amelyet a Magyar Közlöny 2007. évi 86. számában 2007. július 2-án szerdán tettek közzé. A törvény néhány kivételtől eltekintve 2007. október 15-én lép hatályba, egyúttal hatálytalanítja az „elődjét” a 2001. évi CX. törvényt és annak módosításait, valamint néhány, e régi törvényhez kapcsolódó kormány és szakminiszteri rendeletet, pl. a 2001.évi CX. törvény egyes rendelkezéseinek végre hajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) kormányrendeletet.

Az új törvény híven tükrözi azt a *lényeges hangsúlyváltást* amely a közelmúltban a magyar energiapolitikában bekövetkezett, ez már a törvény bevezetőjének első mondatából kiderül! Amíg a 2001. évi törvény „*a fogyasztók biztonságos, megfelelő minőségű és alacsony költségű villamos energia-ellátására*” helyezi a főhangsúlyt, és csak a harmadik szempont „*a villamosenergia-versenypiac kialakulásának elősegítése*”, addig az új 2007-es törvény bevezetőjében *első helyen szerepel a célok között:* „*a hatékonyan működő villamosenergia-versenypiac kialakítása*” és csak a negyedik szempont „*a felhasználók biztonságos, zavartalan, megfelelő minőségű és átlátható költségszerkezetű villamos energia ellátása*”.

A következőkben fejezetenkénti bontásban adunk *rövid tájékoztatást* az új villamos energia törvényről, mely ismertetés természetesen nem pótolja a törvényt, csak a figyelem felkeltést szolgálja. Akiket közvetlenül érint, azoknak az 54 oldalas, 23 fejezetből álló, 184 §-t tartalmazó törvény teljes szövegét át kell tanulmányoznia és meg kell ismernie.

I. Fejezet. Bevezető rendelkezések

A fejezet rögzíti a törvény célját, alkalmazási körét és ismerteti az értelmező rendelkezéseket.

Így a hatékony versenypiacon kívül további fontos célja a törvénynek az energiahatékonyság és energiatakarékosság érvényesülése, a villamosenergia-hálózatokhoz való hozzáférés biztosítása, a felhasználók megfelelő ellátása és érdekeik védelme, a magyar villamosenergia-piac integrációja az Európai Közösség egységesülő villamosenergia piacaiba, új termelői kapacitások és hálózati infrastruktúra létesítések elősegítése, végül a megújuló energiaforrásból és hulladékból nyert energiából termelt villamosenergia termelés elősegítése. A törvény alkalmazási köre kiterjed a villamosenergia termelésére, átvitelére, elosztására, kereskedelmére, fogyasztására a villamosenergia-rendszer irányítására, a különböző berendezések és vezetékek létesítésére, üzemeltetésére és megszüntetésére. Az atomerőműre és a hőerőműre e törvény rendelkezéseit a róluk szóló törvények szabályaival összhangban kell alkalmazni. A fejezet harmadik része tartalmazza az értelmező rendelkezéseket, mintegy 72 fogalom e törvénybeli alkalmazásához szükséges meghatározását adja meg. Érdekesség az, hogy a sok évtizede használt „*fogyasztó*” kifejezést felváltotta a gyakorlatilag azonos jelentésű „*felhasználó*” kifejezés.

II. Fejezet. A villamos energia termelése

Villamos energiát termelni csak működési engedély vagy kiserőművi összevont engedély birtokában lehet, a termelő az általa termelt és az átvett energiát az engedélye alapján értékesítheti. A törvény ebben a fejezetben írja elő az új villamos energia termelő kapacitások létesítésének szabályait, továbbá a megújuló energiaforrásból és a hulladékból nyert energia, valamint a hőenergiával kapcsoltan termelt villamos energia termelésének elősegítésének feltételeit.

III. Fejezet. Átviteli rendszerirányítás, villamosenergia-elosztás és a hálózati engedélyesekre vonatkozó közös szabályok

Az átviteli rendszerirányító (régábban: Országos Villamos Teherelosztó, napjainkban: MAVIR, azaz_Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt.) feladata a magyar villamosenergia-rendszer zavartalan és biztonságos működtetése, egyensúlyának biztosítása, a piaci szereplők versenysemleges kiszolgálása, valamint az átviteli hálózat (általában: a 220 kV és ennél nagyobb feszültségű hálózatok) üzemeltetése, karbantartása és fejlesztése. Itt kerülnek meghatározásra a hálózati engedélyesekre vonatkozó közös szabályok, az elosztó hálózati engedélyesek villamosenergia-elosztással kapcsolatos feladatai és kötelezettségei. A fejezet végül a közvilágításra kötelezettek és az elosztó hálózati engedélyesek együttműködési szabályait rögzíti.

IV. Fejezet. Hálózatokhoz való hozzáférés

A hálózati engedélyesek az általuk üzemeltetett hálózatot rendszerhasználati díjak ellenében, szerződéskötési kötelezettség terhe mellett bocsátják rendelkezésre villamosenergia-továbbítás céljából a rendszerhasználók: a kereskedők és a szolgáltatók részére (ahhoz hasonlóan ahogy az autópályát is a rendelkezésünkre bocsátják, amiért nekünk fizetni kell!). A hozzáférés alapvető feltétele a visszaélésmentes, egyenlő bánásmód, az ellátás biztonsága és az előírt minőség teljesítése. Meghatározásra kerültek a hozzáférési szabályok alkalmazása alóli mentesítés szabályai is.

V. Fejezet. Közvetlen vezeték, magánvezeték

E törvény szerinti engedély birtokában saját üzleti kockázatára bárki létesíthet közvetlen vezetéket, illetve magánvezetéket, melyet biztonságosan kell üzemeltetnie és karbantartani a vonatkozó jogszabályok figyelembe vételével.

VI. Fejezet. Mérés, leolvasás

A szerződések teljesítésének számlázása érdekében, az ellátási szabályzatokban előírt módon és határidőre gondoskodni kell a mérések hiteles elvégzéséről. Ezzel kapcsolatban a törvény itt szabályozza a termelők, a hálózati és elosztó hálózati engedélyesek, az átviteli rendszerirányító és a villamosenergia-kereskedők feladatait. Így a mérőberendezések leolvasását a szolgáltatók végzik, a mérőberendezést szolgáltató vagy a felhasználó biztosítja.

VII. Fejezet. Villamosenergia-kereskedelem

A villamosenergia-kereskedelmi engedélyes külön jogszabályban meghatározott feltételek szerint jogosult kereskedelemre, az egyetemes szolgáltatói engedélyest (olyan szolgáltató aki kereskedik is) e törvényben és a külön jogszabályban a villamosenergia-kereskedőre vonatkozó jogok és köteleességek terhelik. A törvény előírja az ügyfélszolgálat módját, pl. irodák működtetését, azok elérhetőségét és a kikapcsolás feltételeit. Az egyetemes szolgáltatót villamosenergia-értékesítési és szerződéskötési kötelezettség terheli. Ha villamos energiát értékesítő engedélyes nem tud szolgáltatni, pl. csődbe kerül, vagy a MEH visszavonta az engedélyét, a MEH az ellátás biztosítására végső menedékest jelöl ki. (MEH: Magyar Energia Hivatal) A törvény itt rögzíti a villamosenergia-kereskedők csőd-eljárási szabályait.

VIII. Fejezet. Szervezett villamosenergia-piac

A szervezett villamosenergia-piac jogszabályi és működési feltételeit, illetve a piacot működtető részvénytársaságok tulajdoni hányadának részarányát írja elő e fejezet.

IX. Fejezet. A felhasználók jogai és a védendő fogyasztók

Minden felhasználó jogosult a jogszabályokban és a szakmai szabályokban meghatározott minőségben, csatlakozási és hálózathasználati szerződés alapján az átviteli és az elosztó hálózathoz hozzáférni. A lakossági fogyasztó panaszok ügyében a fogyasztóvédelmi hatóság, a nem lakossági fogyasztók panaszai ügyében a MEH jár el. Fogyasztóvédelmi szervezetek: Magyar Energiafogyasztók Szövetsége a lakossági, az Ipari Fogyasztók Fóruma a nem lakossági érdekvédelmet látja el. A hálózati engedélyesnek a vonatkozó előírások szerinti hálózati csatlakozási és hálózathasználati szerződést kell kötnie a rendszerhasználóval. A továbbiakban a törvény intézkedik a szerződéssel kapcsolatban az elszámolási mérésről és tisztázza a szerződésszegés és az érvénytelen szerződés körülményeit, majd meghatározza a villamosenergia-vásárlási szerződés szabályait és feltételeit. A törvény e fejezete foglalkozik a védendő fogyasztókkal, azaz a szociálisan rászoruló vagy fogyatékkal élő fogyasztókat illető kedvezményekkel. A fejezet végül a villamos energia továbbadásának feltételeit rögzíti.

X. Fejezet. Szabályzatok

Az átviteli rendszerirányító az engedélyesekkel és a felhasználók érdekképviselővel egyeztetve kidolgozza a villamosenergia-rendszer és az átviteli rendszer műszaki üzemi szabályzatát, valamint a villamosenergia-piac kereskedelmi szabályzatát. E szabályzatok tartalmazzák, illetve írják elő teljes részletességgel a műszaki-üzemi, illetve a kereskedelmi-gazdasági működés feltételeit. További szabályzatok: az engedélyesek, a nem engedélyköteles erőművek és az elosztók számára, illetve üzletszabályzatok. A szabályzatokat szabályzati bizottságok dolgozzák ki, vizsgálják felül, szükség szerint módosítják és a MEH hagyja jóvá. A fejezet foglalkozik még a hálózathasználati szerződés és a villamosenergia-értékesítési szerződés egyoldalú módosításának szabályaival.

XI. Fejezet. A villamosenergia-ipari tevékenységek végzésének általános feltételei

A fejezet ismerteti az engedélyezés általános szabályait, majd részletesen előírja a kiserőművi összevont engedély, az 50 MW, és azt meghaladó teljesítőképességű erőmű létesítésére és működésére vonatkozó engedély, az erőmű bővítésére, teljesítőképességének növelésére, valamint a villamosenergia-termelés megszüntetésére vonatkozó engedély, a villamos energia elosztására vonatkozó működési engedély, a magánvezetésekre és a közvetlen vezetésekre vonatkozó engedély, az átviteli rendszerirányításra és a villamosenergia-kereskedelemre vonatkozó működési engedély, a szervezett villamosenergia-piac működtetésére vonatkozó engedély, és az egyetemes szolgáltatásra vonatkozó engedély szabályait, kiadásuk és módosításuk feltételeit. Meghatározza az egyes cégjogi eseményekre vonatkozó közös szabályokat, az engedély megszegése, az engedélyköteles tevékenység engedély nélküli végzése eseteire és a bírság kiszabására vonatkozó szabályokat. Végül intézkedik a folyamatos ellátás biztosítása érdekében történő engedélyes kijelöléséről.

XII. Fejezet. A tevékenységek szétválasztása

A fejezet részletezi a vertikálisan integrált villamosenergia-ipari vállalkozásokra vonatkozó szétválasztási szabályokat és a számviteli szétválasztás szabályait. Pl. ha egy vállalkozás erőművet és hálózatot üzemeltet, kereskedik és/vagy szolgáltatást végez, e tevékenységekre

van engedélye, akkor ezeket a tevékenységeket szét kell választania, azaz minden tevékenységre külön céget kell alapítania.

XIII. Fejezet. A villamosenergia-piaci verseny elősegítése

A hatékony verseny kialakulásának elősegítése érdekében a termelői engedélyes és a termelői engedéllyessel hosszú távú kapacitás lekötési megállapodással rendelkező villamosenergia-kereskedő pályázatot hirdet az egyetemes szolgáltatók és a villamosenergia-kereskedők részére. A MEH a verseny elősegítése, az erőfőlénnyel való visszaélés megelőzése és a felhasználók védelme céljából rendszeres piacelemzést végez, ennek alapján kötelezettségeket írhat elő, ezek nem teljesítése esetén eljárási bírságot szabhat ki.

XIV. Fejezet. Villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárások

A fejezet részletesen foglalkozik az építési engedélyezési eljárásokkal saját és idegen ingatlanon. A hálózati engedélyes közcélú hálózat idegen ingatlanon történő építése céljából előmunkálati jogot, vezetékJogot, használati jogot és kisajátítást kérhet. Idegen ingatlanon épülhet erőmű, termelői, magán- és közvetlen vezeték e fejezet előírásainak figyelembevételével. A fejezet végül az üzemeltetési engedélyezési, használatbavételi engedélyezési, fennmaradási engedélyezési és megszüntetési eljárásokkal valamint a biztonsági övezettel foglalkozik. A villamosipari létesítmények építésének engedélyezése nem az önkormányzatok, hanem műszaki szakhatóság hatáskörébe tartozik.

XV. Fejezet. A villamosenergia-ellátás zavara

A rendszerhasználók a villamosenergia-rendszer jelentős zavara esetén kötelesek az átviteli rendszerirányító és az elosztó hálózati engedélyes utasításait végrehajtani és az ebből fakadó terheket viselni. Válsághelyzet esetén a Kormány rendeletben tesz intézkedéseket a válság megszüntetésére.

XVI. Fejezet. Árszabályozás

A felhasználó a szerződések feltételei szerint fizeti meg a villamos energia árát és a villamosenergia-rendszer használatáért fizetendő díjakat, melyeket jogszabály határoz meg. A villamosenergia-rendszer használatáért átviteli-rendszerirányítási díjat, a rendszerszintű szolgáltatások díját, elosztási díjat és közvilágítási elosztási díjat kell fizetni.

XVII. Fejezet. Egyéb pénzügyi rendelkezések

A fejezet az átviteli rendszerirányító által létrehozott elkülönített számláján kezelt, kötelező befizetésből származó pénzeszközök felhasználásáról intézkedik.

XVIII. Fejezet. Adatszolgáltatás, bizalmas információ kezelése, titokvédelem, tájékoztatás

A rendszerhasználók és az engedélyesek kötelesek a jogszabályokban és az ellátási szabályzatokban meghatározott információkat a vonatkozó jogszabályokban és szabályzatokban meghatározottaknak megadni. A kereskedelmi szabályzatban meghatározott adatokat a rendszerirányító nyilvánosságra hozza. Az adatkezelők (rendszerirányító, engedélyesek, egyetemes szolgáltató, kereskedő) kezelhetik a felhasználó személyes adatait, melyeket törölni kell, ha az adatkezelési cél (pl. jogviszony) megszűnik.

Az adatok a törvényben meghatározott körben és célból átadhatók. A felhasználót megilleti az a jog, hogy a fogyasztási adatairól tájékoztatást kapjon. A rendszerirányító a nemzetközi együttműködés keretében adatokat továbbíthat a nemzetközi szervezeteknek. A MEH e

törvény és az adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően kezelhet, illetve továbbíthat adatokat a tagállamok felügyeleti hatóságainak.

XIX. Fejezet. A Magyar Energia Hivatal jogállása, feladat- és hatásköre

A Magyar Energia Hivatal (MEH) önálló feladat- és hatáskörrel rendelkező kormányhivatal. Célja: az engedélyes vállalkozások és az energiellátási piac előírásoknak megfelelő működésének biztosítása, a villamosenergia-piaci verseny előmozdítása, a hatékonysági követelmények és a legkisebb költség elvének érvényesítése, az ellátás biztonságának megőrzése és növelése, a nyilvánosság tájékoztatása, a felhasználók és az engedélyesek érdekeinek védelme, a piaci résztvevők tevékenységének és az árak szabályozása a tiszta verseny érdekében. A következőkben a törvény részletezi a MEH itt felsorolt céljaival kapcsolatos feladatait, pl. jogszabályi előírásoknak megfelelően kiadja, illetve visszavonja az engedélyeket, jóváhagyja, illetve módosítja, vagy visszavonja az üzletszabályzatokat és belső szabályzatokat, piacfelügyeleti tevékenységet folytat, kialakítja a rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és ezek alkalmazásának szabályait, jóváhagyja a rendszerirányító által készített hálózat fejlesztési terveket stb. Ezután a törvény a MEH gazdálkodását szabályozza, és meghatározza a MEH kapcsolatát, illetve együttműködését a Gazdasági Versenyhivatallal, a fogyasztóvédelmi hatósággal és a felhasználói érdekképviselőkkel, valamint az Európai Unió szerveivel. E fejezetben határozza meg a törvény a MEH szervezetét, a vezetők és az alkalmazottak jogállását és feladatait, a MEH eljárására vonatkozó általános szabályokat, végül intézkedik az Energetikai Állandó Választottbiróságról.

XX. Fejezet. Felhatalmazó rendelkezések

A törvény felhatalmazást ad a Kormánynak (40 témakörben) és a szakminiszternek (18 témakörben) arra, hogy a törvény végrehajtásával kapcsolatos részfeladatokat és szabályokat rendeletben állapítsa meg; további 4 témakörben pedig a szakminiszternek a társmiszterekkel együttműködve kell rendeletet kiadnia. Így pl. kormányrendeletben kell szabályozni e törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásának részleteit, vagy pl. a szakminiszternek azaz gazdasági és közlekedési miniszternek (GKM) kell kidolgoztatnia és kiadnia a régen várt Villamos Biztonsági Szabályzatot.

XXI. Fejezet. Átmeneti rendelkezések

A fejezet a törvény hatálybalépésével kapcsolatos átmeneti szabályozásokat és a hatályba léptető rendelkezéseket rögzíti.

XXII. Fejezet. Módosuló jogszabályok

A törvény hatálybalépésével egyidejűleg módosul a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 1. sz. mellékletének 8.28. alpontja, az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. Törvény 1. §-a, és a földgázellátásról szóló 2003. évi XLII. Törvény 52. §-a.

XXIII. Fejezet. Hatályukat veszítő jogszabályok (a Magyar Közlönyben tévesen: XXIV. Fejezet!)

A törvényhatályba lépésével hatályát veszti a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény és módosításai, valamint a 2001. évi törvényhez kapcsolódó négy kormányrendelet, hét szakminiszteri rendelet és ezek összes módosítása. A törvény befejezésül az Európai Uniónak való megfelelést dokumentálja.

Megjegyzés:

A MEE nyilatkozatát az új villamosenergia törvényről az *ELEKTROTECHNIKA* c. folyóirat 2007. évi 7-8. száma tartalmazza (24. o.); a Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének (VDSzSz) és a Magyar Energiafogyasztók Szövetségének (MESZ) az új villamosenergia-piaci működési modell kialakítására vonatkozó közös állásfoglalása, valamint a MEE szakértőinek a „Magyarország Energiapolitikája 2007-2020” c. vitaanyaggal kapcsolatos tézis-jellegű megállapításai, észrevételei, véleményei és javaslati az Egyesület honlapján olvashatók (<http://www.mee.hu>).

Budapest, 2007. október 1.
üzemmérnök,
Lektorálta: Kádár Aba

Arató Csaba okl. vill.

a MEE tagja